

Preek in de dienst voor kerk en wijk, Capelle-Schollevaar, 27 november 2011, 16.00 uur

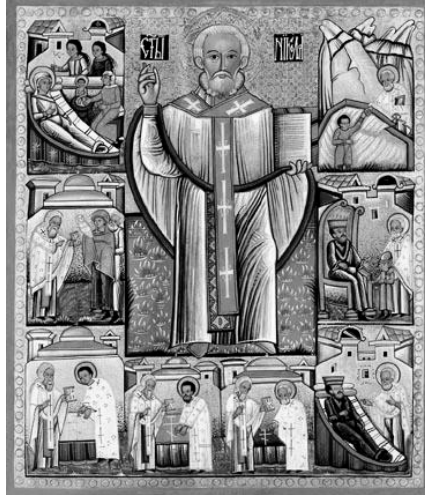
Jaarthema: '10 x een nieuws-dienst. Wat zegt God over de actualiteit?'

Thema: 'Daar komt de Sint! Hoe word je een heilige?'

Bijbelgedeelten: 1 Korinthiërs 1: 1-3 en 1 Petrus 1: 13-21

1. Heiligen in de Rooms-Katholieke traditie

In deze dagen kun je geen krant openslaan of het gaat over de Sint. Maar wat is nou eigenlijk een sint? Een sint is een heilige, denkt u maar aan het Engelse woord 'saint'. Het woord is afgeleid van het Latijnse woord 'sanctus', dat betekent: 'heilig', of 'toegewijd'. In mijn agenda staat bij elke dag welke heilige op die dag wordt vereerd volgens de Rooms-Katholieke heiligenkalender. Zo is het vandaag Sint-Severijn. Sint-Nicolaas wordt vereerd niet op 5 december maar op 6 december. Maar de avond voorafgaand aan de eigenlijke feestdag wordt al feest gevierd, vergelijkt u dat maar met de viering van de Kerstnacht op de avond voor Kerst en de

Paasnacht op de avond voor Pasen.

Als het gaat over 'heiligen', dan denken de meeste mensen, en misschien wij ook wel, aan 'heiligen' zoals ze in de Rooms-Katholieke Kerk worden vereerd, en trouwens ook in de Oosters-Orthodoxe Kerken. Het gaat dan om christenen die zijn overleden en die in hun leven wel op een héél bijzondere manier hebben geleefd. Ze hebben zich echt onderscheiden. In de Rooms-Katholieke Kerk is er een heel protocol voordat iemand heilig wordt verklaard. Momenteel speelt dat bijvoorbeeld rondom de vorige paus, Johannes Paulus II. De eerste stap naar heiligerklaring is, dat iemand ná zijn of haar overlijden een wonder verricht heeft. Een gelovige heeft gebeden, bijvoorbeeld tot de overleden Johannes Paulus II, en heeft een gebedsverhoor ontvangen, bijvoorbeeld een genezing. Als een speciale kerkelijke instantie dat officieel vaststelt, kan de paus iemand 'zalig' verklaren. Als de overledene dan nog een tweede wonder verricht, kan degene die eerst 'zalig' was verklaard vervolgens 'heilig' worden verklaard. Met alle respect voor de Rooms-Katholieke broeders en zusters, maar deze hele gang van zaken staat toch wel erg haaks op wat de Bijbel ons leert. Nergens in de Bijbel wordt ons geleerd dat we zouden mogen bidden tot overledenen. Integendeel! Verschillende keren staat er in de Bijbel heel nadrukkelijk verbod om met overledenen contact te zoeken. Bijvoorbeeld in Leviticus 19: 31: 'Raadpleeg geen geesten en schimmen van doden. Wie zich tot hen wendt, verontreinigt zichzelf. Ik ben de HEER, jullie God.' Wie overledenen om hulp roept, beledigt daarmee God Zelf. Hij zegt: 'Ik ben de HERE, jullie God!' Johannes Paulus II heeft in zijn leven ongetwijfeld heel wat goeds gedaan, maar hij was een zondaar, net als wij allemaal. Alleen door de genade van Jezus Christus kan hij gered zijn en verblijven in Gods nabijheid. Alleen de Schepper heeft macht om wonderen te verrichten, en wie daarvoor de eer geeft aan een mens, of aan een overledene, die heeft de boodschap van de Bijbel niet goed begrepen.

Voor de hele procedure van zaligverklaring en heiligverklaring vinden we in de Bijbel geen enkele grond.

2. Vergeet christenen van vroeger niet, zoals Nicolaas

Wat we wél vinden in de Bijbel is een oproep om onze overleden voorgangers niet te vergeten. We lezen dat in Hebreëën 13: 7: 'Denk aan uw leiders, die het woord van God aan u hebben verkondigd, neem een voorbeeld aan hun geloof en kijk vooral goed hoe hun levenswandel eindigt.' En dan staat er meteen achteraan: 'Jezus Christus blijft dezelfde, gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid!' Daarom vind ik het toch mooi, dat in mijn agenda iedere dag zo iemand wordt genoemd die in het verleden Jezus Christus diende. Dat mag ons aansporen om terug te denken: wie zijn die mensen geweest? Wat deden ze? Hoe leefden zij met God?

Over Nicolaas weten we eigenlijk niet veel met zekerheid. Hij werd geboren rond het jaar 280 na Christus en leefde tot het jaar 342 of 352, ook dat is niet zeker. Wat we wel zeker weten is dat Nicolaas bisschop was van Myra, een plaats in het huidige Turkije, aan de kust in het zuidwesten. En er zijn nog een paar andere dingen die we met zekerheid weten. Van jongs af aan had Nicolaas een sterk geloof, en daarmee had hij al heel jong een enorme uitstraling. Wat is dat mooi, als je al jong in je leven

gaat voor God! God is altijd, de eeuwen door, op zoek naar jonge mensen die met passie en enthousiasme Hem liefhebben! Dus voortaan als je denkt aan Sint-Nicolaas, denk dan eens even niet aan een oude man met een baard, maar aan een jonge kerel, vol levenslust, die zich inzet voor zijn Verlosser!

Toen Nicolaas nog maar 19 jaar was, werd hij al tot bisschop gewijd. Dat gebeurde door zijn oom, die ook bisschop was en ook Nicolaas heette. Nicolaas heeft verschillende reizen gemaakt naar het Heilige Land. Nou, dat kun jij ook: volgend jaar is er een jongerenreis naar Israël. En als u de kans heeft in uw leven, dan kan ik dat alleen maar aanbevelen: de Bijbel komt daardoor veel dichterbij. Nicolaas voer per schip, en zo is er een verhaal dat God in antwoord op zijn gebed een zware storm op zee tot bedaren bracht. Nicolaas wordt nog altijd beschouwd als beschermheilige van de zeelieden. Zo is hij ook de beschermheilige geworden van Amsterdam, dat vroeger een belangrijke havenstad was. Trouwens, ook de Dorpskerk hier in Capelle heette vroeger de Sint-Nicolaaskerk.

Er zijn berichten dat Nicolaas deelnemer was aan een beroemde kerkvergadering, het Concilie van Nicea in 325. Nicea lag in Noord-Turkije, en het is historisch goed mogelijk dat hij daar inderdaad bij was.

Wat het meest uit de beschrijvingen van zijn leven naar voren komt is zijn naastenliefde. Wat het ook geweest is voor persoon, die Nicolaas, dit staat als een paal boven water: dat de mensen om hem heen in hem de liefde van God weerspiegeld zagen.

Er is een beroemd verhaal over die naastenliefde van Nicolaas. Een arme man had drie dochters. Nu was het zo in die tijd, dat je dochter alleen kon trouwen, als je haar een bruidsschat kon meegeven. Maar deze man had niets! Het was zelfs nog erger: hij en zijn dochters dreigden als slaven te worden verkocht door hun schuldeisers. Maar wat gebeurde er? Drie keer vonden ze in hun huis een zakje met gouden munten, precies genoeg om als bruidsschat te dienen. Ze trokken de conclusie: 'Dat geld, dat moet onze

bisschop wel door het raam naar binnen hebben gegooid.' Volgens de legende kwamen de zakjes terecht in de schoenen die voor de haard stonden te drogen. U herkent in deze legende de oorsprong van ons Sint-Nicolaasfeest. Of het zo gegaan is, dat weten we niet. Maar we weten wel dat deze Nicolaas op handen gedragen werd in Myra en in de wijde omgeving. En dat in een tijd waarin het christelijk geloof toch nog steeds omstreden was. Soms fel omstreden. In 313 maakte keizer Constantijn als eerste christelijke Romeinse keizer een einde aan de christenvervolging. Dat was tijdens het leven van Nicolaas. Er was dus in die tijd heel veel in beweging. En temidden van al die beroering straalde Nicolaas de liefde van God uit.

3. Hoe word je volgens de Bijbel een heilige?

Sint-Nicolaas. Zo mogen we deze broeder best noemen, want inderdaad: hij was een heilige. Maar hoe word je nu een heilige, in onze tijd? Moet je dan eerst gestorven zijn? Moet er dan eerst een instantie zijn die zich over jouw leven gaat buigen? De Bijbel laat het héél anders zien. Paulus schrijft een brief aan de christelijke gemeente in de stad Korinthe. En die brief, als je die leest, de eerste brief aan Korinthiërs, dan schrik je je wild! Wat een afschuwelijke toestanden daar! Er is onderling een forse ruzie, met zeker vier partijen die tegenover elkaar staan: een groep voor Paulus, een groep voor Petrus, een groep voor Apollos en nog een groep die zegt: 'Nee, wij zijn van Christus!' Er zijn grove zonden op het gebied van seksualiteit en relaties: zo is er iemand die een relatie is aangegaan met zijn stiefmoeder. Als de gemeente het Heilig Avondmaal viert, dan zijn er mensen die dronken liggen te lallen. Bovendien zijn er mensen in de gemeente die absoluut niet geloven in de opstanding uit de dood. Dat is de gemeente van Korinthe! En nu schrijft Paulus een brief, om al die misstanden aan de kaak te stellen, en hoe begint hij die brief? 'Van Paulus, apostel van Christus Jezus... aan de gemeente van God in Korinthe, geheiligd door Christus Jezus, aan hen die zijn geroepen om Zijn heiligen te zijn...' In het Griekse origineel staat het nog krachtiger. Er staat letterlijk: 'aan de geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen...' Dat is een enorme uitspraak, meteen aan het begin van deze brief. Het is alsof Paulus schrijft: 'Beseffen jullie wel wie jullie zijn? Jullie zijn heilig verklaard! Door God apart gezet van de rest van de wereld, je bent in Zijn nabijheid gekomen, voorgoed verbonden met Hem! Hoe is dat gebeurd? Is dat een diploma omdat je zo heilig hebt geleefd? Ben je daarom door een kerkelijke instantie heilig verklaard? Verre van dat!!! Nee, jullie zijn geheiligd *in Christus Jezus!* Hij stierf voor jullie zonden! Hij ging aan het kruis voor jullie fouten! Hij betaalde de rekening voor jullie schulden! En zo heeft Hij jullie getrokken binnen de lichtcirkel van God. Je bent een nieuw leven begonnen! Hij heeft jullie geroepen! Zijn jullie dat vergeten? Jullie zijn geroepen heiligen!

Eigenlijk is dit de kern van de brief! De rest is alleen nog maar uitwerking. 'Besef dat jullie *heiligen* zijn! Niet dat jullie het ooit nog eens hopen te worden. Nee, je bent het! Hoe kán het dan dat je niet als heiligen lééft?!

De apostel Petrus maakt dat punt nóg duidelijker. Hij zegt in zijn eerste brief, we hebben het gelezen: 'Jullie zijn gekocht! Vrijgekocht uit de klauwen van de satan. Vrijgekocht van de eeuwige dood, van hel en verdoemenis! Daar ben je van vrijgekocht! Jezus Christus is hier op aarde gekomen om Zijn leven te geven voor jou! Hij heeft je gekocht, niet met zilver of goud, maar met Zijn kostbaar bloed, het bloed als van een lam, zonder smet of gebrek.'

En als je nu dat weet, hoe zou je dan nog je laten meeslepen met je lusten en je lage begeerten. Je bent toch geen beest? Je bent een heilige! Petrus zegt: 'Wees als gehoorzame kinderen en geef niet opnieuw toe aan de begeerten waardoor u vroeger, toen u nog onwetend was, werd beheerst, maar leid een leven dat in alle opzichten heilig is, zoals Hij die u geroepen heeft heilig is. Er staat immers geschreven: "Wees heilig, want Ik ben heilig."'

4. Heiligen: mensen waar het licht doorheen straalt

Hoe word je een heilige? Niet door examen te doen voor God. Of examen voor een kerkelijke instantie. Je word een heilige doordat God je roept, en doordat jij je dan, in liefde voor Hem, gehoorzaam buigt. Je wordt een heilige door je over te geven aan Jezus Christus, door je toe te vertrouwen aan Hem. En dan ga je het leren, stapje voor stapje, met vallen en opstaan, wat dat betekent: leven als een heilige. Vergelijk het maar met een gewoon meisje uit het volk, dat trouwt met een prins. Opeens moet je een ander leven leren leiden, met andere manieren, en andere normen en waarden. Dat valt niet mee, maar je geliefde, die helpt je. Die leert je leven volgens je nieuwe identiteit. Wie zich heeft toevertrouwd aan Jezus Christus, *is* een heilige! Je hoopt het niet te *worden*, ooit nog eens, misschien, als het meezit... Nee, je *bént* het! En steeds meer mag je dan, net als ooit Nicolaas, die liefde van God uitstralen. Er is een verhaal, u kent het misschien wel, over een jongetje dat met zijn vader een oude kerk bezocht. Een prachtige kerk, met van die mooie gebrandschilderde ramen, zoals de Sint-Jan in Gouda. Hij vroeg: 'Papa, wie zijn die mensen op die ramen?' Zijn vader zei: 'Dat zijn heiligen.' Toen ze weer thuis waren, vroeg zijn moeder: 'En? Hoe was het in de kerk?' 'Prachtig!' zei het jongetje. 'We hebben heiligen gezien.' 'Heiligen?' vroeg zijn moeder. 'Wat zijn dat?' Het jongetje zei: 'Heiligen, dat zijn die mensen waar het licht doorheen straalt.'

Dat is het! Helemaal! Heiligen zijn mensen waar Gods licht doorheen straalt. In de oude Apostolische Geloofsbelijdenis, een omschrijving van het christelijk geloof uit de eerste eeuwen, staat deze zin: 'Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen.' Wilt u heiligen zien? Kijkt u maar om u heen! Wilt u een heilige zien? Kijkt u maar in de spiegel! Als u houdt van Jezus Christus en Hem hebt leren kennen als uw Verlosser, dan bent u een heilige. De 'gemeenschap der heiligen', dat is die ene grote kerk, die door alle kerkgenootschappen heenloopt, een gemeenschap van mensen die Jezus zijn gaan liefhebben.

Ik sprak een man van wie de vrouw was overleden. Hij zei: 'Het is iets afschuwelijks wat ik meemaak. Maar temidden van al het verdriet is er een ongelooflijke warmte en liefde om me heen van mijn broeders en zusters in het gezin van God. Wat geweldig dat er een kerk is. Dat is nou echt de gemeenschap der heiligen. Als er nog geen kerk was, dan zou die vandaag nog moeten worden uitgevonden!'

5. Zet maar 'Sint' voor je naam!

De 'gemeenschap der heiligen', dat zijn alle mensen die verbonden zijn met de Heilige, met God, onze hemelse Vader. Die 'gemeenschap der heiligen' omvat ons, hier op aarde, én ook al diegenen die ons zijn voorgegaan, die al Boven zijn, bij God. Paulus, Petrus, Nicolaas, en wij. Houdt u het vast? En jij ook? Als je gelooft in Jezus Christus, dan *bén* je een heilige! Leef eruit! En leef ernaar! Zet maar 'Sint' voor je naam! Amen.